

Guia del cultiu de la mongeta seca

oct. 26, 2026 | **Lleguminoses** Material vegetal Pràctiques culturals

La mongeta (*Phaseolus vulgaris* L.) és una espècie anual de la família de les lleguminoses (Fabaceae), cultivada principalment per a la producció de gra destinat al consum humà. Morfològicament, la planta presenta un sistema radicular pivotant amb nombroses arrels secundàries que poden establir simbiosi amb bacteris del gènere *Rhizobium*, responsables de la fixació biològica de nitrogen. La part aèria està formada per una tija herbàcia, fulles compostes trifoliades, flors agrupades en raïm axil·lars i fruits en forma de llegum que contenen les llavors. Les flors de la mongeta són hermafrodites i presenten una morfologia papilionàcia característica de les lleguminoses, formada per un estendard, dues ales i una quilla que envolta els òrgans reproductors. Es tracta d'una espècie predominantment autògama, és a dir, la fecundació es produeix majoritàriament amb el mateix pol·len abans de l'obertura de la flor, tot i que es poden registrar baixos percentatges de pol·linització creuada per l'acció d'insectes pol·linitzadors.

La mongeta a Catalunya

Més enllà del seu valor productiu i alimentari, la mongeta presenta un destacat interès territorial, cultural i patrimonial a Catalunya, on històricament ha donat lloc a un ampli conjunt de varietats locals adaptades a diferents condicions agroclimàtiques. Aquesta diversitat genètica es reflecteix en les nombroses varietats conservades en bancs, algunes de les quals gaudeixen d'un reconegut prestigi i valor comercial. De fet, només al banc de llavors de la Fundació Miquel Agustí (FMA-UPC) es conserven prop de 500 entrades corresponents a més de 30 varietats tradicionals originàries de diferents indrets de Catalunya. Així mateix, Catalunya concentra actualment dues de les cinc Denominacions d'Origen Protegides (DOP) de mongeta existents a Europa: la DOP Mongeta del Ganxet i la DOP Fesols de Santa Pau, fet que posa de manifest la rellevància agronòmica, econòmica i cultural d'aquest cultiu al territori.

Podeu ampliar la informació en aquesta guia publicada en el marc del grup operatiu "Impuls del cultiu de mongetes seques en noves zones de Catalunya: viabilitat, sostenibilitat i ús eficient de l'aigua (IMNOVABEAN)", finançat pels Ajuts per a l'execució de projectes pilot de

grups operatius de l'Associació Europea per a la Innovació en matèria de productivitat i sostenibilitat agrícoles (AEI-Agri), en el marc del Pla estratègic de la PAC 2023-2027.

Guia CULTIU DE LA MONEGTA SECABaixa
